

ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ – 2016
ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՒԼ
ՀԱՐՑԱՏՈՄՍ
10 - րդ դասարան

I. ԹԵՍՏԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ (17 միավոր)

1) «ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» (12 միավոր)

ա. Նշել ճիշտ պատասխանը. 1 – 8-րդ առաջադրանքներ: (0,5 X 8 = 4 միավոր)

1. Ե՞րբ է թագավոր հռչակվել Անտիոքոս I Երվանդակյանը.

1) Ք. ա. 94 թ.	3) Ք. ա. 80 թ.
2) Ք. ա. 70 թ.	4) Ք. ա. 65 թ.

2. Խորենացին ո՞ւմ է մեծարել «այր իմաստուն և բանաստեղծ» խոսքերով.

1) Արտավազ II	3) Վրույր
2) Օղյունյաց քուրմ	4) Բարդաճան

3. Որքա՞ն էր Անիի Բագրատունյաց թագավորության բանակի թիվը պատերազմների ժամանակ.

1) 60–70 հազար	3) 120–130 հազար
2) 90–100 հազար	4) 140–150 հազար

4. Ե՞րբ է Լևոն Մեծագործը գրավել Անտիոքը և իշխանությունը հանձնել Ռայմոնդ–Ռուբենին.

1) 1219 թ.	2) 1202 թ.	3) 1198 թ.	4) 1216 թ.

5. Ո՞ր գավառում էր գտնվում Արծափ ամրոցը.

1) Ծաղկոտն	3) Բասեն
2) Կոզովիտ	4) Ռշտունիք

6. Ե՞րբ է ՀՀ–ն դարձել ՄԱԿ–ի լիիրավ անդամ.

1) 1993 թ. ապրիլի 2–ին	3) 1992 թ. մարտի 2–ին
2) 1991 թ. մարտի 2–ին	4) 1992 թ. մայիսի 2–ին

7. Իշխուհինի օրոք ո՞ր երկիրը ներառվեց Վանի թագավորության մեջ.

- 1) Պարսուա
- 2) Արդինի-Մուսասիր
- 3) Դիաուլի-Դայան
- 4) Ալզի

8. Ո՞ր արքայի մասին է հույն պատմագիր Պոլիբիոսի ստորև բերվող արտահայտությունը.

«Արմենիայի մեծագույն մասի տիրակալ»:

- 1) Պարույր
- 2) Տիգրան Երվանդյան
- 3) Տիգրան II
- 4) Արտաշես I

բ. Լրացնել պատասխանը. (1 X 4 = 4 միավոր)

1. VII դ. երկրորդ կեսի հայոց իշխանների անունները դասավորել ըստ նրանց գործունեության ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. Աշոտ Բագրատունի
- բ. Սմբատ Բագրատունի
- գ. Համազասպ Մամիկոնյան
- դ. Ներսեհ Կամսարական
- ե. Թեոդորոս Ռշտունի
- զ. Գրիգոր Մամիկոնյան

1	2	3	4	5	6

2. Հայոց կաթողիկոսների անունները դասավորել ըստ գահակալման ժամանակագրական հաջորդականության

- ա. Մեսրոպ Արտազեցի
- բ. Ստեփանոս Հռոմկլայեցի
- գ. Կոստանդին Լամբրոնացի
- դ. Պողոս Սսեցի
- ե. Հովհաննես Սսեցի
- զ. Կոստանդին Կեսարացի

1	2	3	4	5	6

3. Չաքարյանների վասալ իշխանությունների տիրույթները համապատասխանեցնել դրանց տիրող իշխանական տոհմի անվանը.

1. Հասան-Ջալալյաններ	ա. Արագածոտն
2. Վահրամյաններ	բ. Սյունիք
3. Օրբելյաններ	գ. Վայոց ձոր
4. Վաչուտյաններ	դ. Արցախ (Խաչեն)
5. Պռոշյաններ	ե. Կոտայք, Սևանի ավազան
	զ. Փառիսոս, Տավուշ, Գարդման

1	2	3	4	5

4. Երկիրը համապատասխանեցնել թագավորի անվանը.

1. Տիգրան II	ա. Եգիպտոս
2. Միհրդատ VI Եվպատոր	բ. Սելևկյան պետություն
3. Արտանես	գ. Կապադովկիա
4. Միհրդատ II	դ. Մեծ Հայք
5. Պտղոմեոս XI	ե. Պոնտոս
6. Անտիոքոս IV	զ. Ծոփք
	է. Պարթևստան

1	2	3	4	5	6

գ. Լրացնել պատասխանը: (1 X 4 = 4 միավոր)

1. Տրված իրադարձություններից որո՞նք են խախտում ժամանակագրական հաջորդականությունը. (0,5 X 2 = 1 միավոր)

- Հակահռոմեական հուժկու ապստամբությունը Գիսակ Դիմաքսյանի գլխավորությամբ
- Վաղարշի և Տրդատի գլխավորած պարթևական զորքի մուտքը Հայաստան և Հռոմամիզդի վտարումը
- Հայ-պարթևական միացյալ ուժերի զլուխն անցած Տրդատի մուտքը Արտաշատ և նստելը հայոց գահին
- Արեգ-Միհրի տաճարի կառուցումը Գառնի ամրոցում
- Արտաշատ քաղաքի ավերումը Կորբուլոնի կողմից
- Հռոմեական լեգեոնների պարտությունն ու նվաստացումը Հռանդեայում

- 7. Հակահոմեական հուժկու ապստամբությունը և Արտագերս ամրոցի հերոսական դիմադրությունը
- 8. Տրդատ I-ի թագադրումը Ներոնի կողմից
- 9. Մծուրք քաղաքի հիմնադրումը
- 10. Հայոց Վաղարշ I Արշակունու գահակալության սկիզբը

--	--

2. Նշված n ր գործառույթները չէր տնօրինում պայլը Կիլիկյան Հայաստանում.

(0,5 X 2 = 1 միավոր)

- ա. թագավորի խորհրդականն էր և արքունի պալատի կառավարիչը
- բ. թագավորի բացակայության դեպքում փոխարինում էր նրան
- գ. թագավորի խորհրդականն էր և ղեկավարում էր բանակցություններն օտար երկրների ներկայացուցիչների հետ
- դ. թագավորի անչափահասության դեպքում իրականացնում էր ամբողջ երկրի և գահակալի խնամակալությունը
- ե. թագավորի առաջին խորհրդականն էր

--	--

3. Գտնել ճիշտ պնդումները.

(0,5 X 2 = 1 միավոր)

ա. Տրդատ I-ի 22-ամյա գահակալության ընթացքում միջազգային ասպարեզում Հայաստանի վիճակը կայունանում է:

բ. Մծուրք քաղաքը հիմնադրվել էր Արևմտյան Եփրատի ափին՝ Մշո դաշտում, որտեղով անցնում էր Տիգրանակերտից Անտիոք գնացող առևտրական և ռազմական կարևոր նշանակություն ունեցող ճանապարհը:

գ. Հռոմեական կայսրությունում մղված գահակալական կռիվների ընթացքում չեզոքություն պահպանած հայոց Վաղարշ II թագավորը բանակցությունների միջոցով հաշտություն է կնքում հաղթանակած թեկնածուի և Հռոմի նոր կայսր Սեպտիմիոս Սևերոսի հետ:

դ. Տրդատ II-ի գլխավորած պայքարը Սասանյանների դեմ հաջողությամբ պսակվեց, և պարթև Արշակունիներին ոչ միայն հաջողվեց փրկվել բնաջնջվելուց, այլև նրանք վերականգնեցին Պարթևական թագավորությունը:

ե. Մծբինում կնքված հռոմեա-պարսկական 40-ամյա խաղաղության պայմանագրով Սասանյան Շապուհ I թագավորը ճանաչեց Մեծ Հայքի թագավորության անկախությունը և պարտավորվեց չմիջամտել Հայաստանի ներքին գործերին:

--	--

4. Պնդումներից ընտրել երկուսը, որոնք տեղ չեն գտել Ամասիայի հաշտության պայմանագրում. (0,5 X 2 = 1 միավոր)

- ա. Օսմանյան կայսրության և Սեֆյան Պարսկաստանի միջև դադարեցվելու էին պատերազմական գործողությունները,
- բ. Արևելյան Հայաստանն անցնելու էր Սեֆյան Պարսկաստանի տիրապետության տակ,
- գ. Արևմտյան Հայաստանն անցնելու էր Օսմանյան կայսրության տիրապետության տակ,
- դ. Պարսկաստանը վճարելիք ռազմատուգանքի դիմաց հետ էր ստանալու Բաղդադը,
- ե. Օսմանյան կայսրությունը, հոգուտ Պարսկաստանի, հրաժարվելու էր Միջագետքից:

--	--

2) «ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» (5 միավոր)

ա. Նշել ճիշտ պատասխանը. 1 – 4 – ընտրելիքները: (0,5 X 4 = 2 միավոր)

1. Խեթական ո՞ր արքան Խաթրուսարը դարձրեց մայրաքաղաք:

- 1) Խաթրուսիլիս II
- 2) Լարարնա I
- 3) Թուղխալիաս II
- 4) Խաթրուսիլիս I

2. Ո՞վ էր Հայկական արքայատոհմի հիմնադիրը Բյուզանդիայում:

- 1) Լևոն I–ը
- 2) Վասիլ I–ը
- 3) Կոստանդին Ծիրանածինը
- 4) Հուստինիանոս I–ը

3. Ո՞ր երկրում առաջինը սկսվեց տնտեսական մեծ ճգնաժամը:

- 1) Մեծ Բրիտանիա
- 2) ԱՄՆ
- 3) Գերմանիա
- 4) Ֆրանսիա

4. Ե՞րբ է Հենիխ IV–ը հրապարակել Նանտի էդիկտը:

- 1) 1562 թ.
- 2) 1572 թ.
- 3) 1594 թ.
- 4) 1598 թ.

բ. Լրացնել պատասխանը (1 X 2 = 2 միավոր)

1. Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.
(1 միավոր)

- ա) Սրբազան հռոմեական կայսրության ստեղծումը
- բ) Արաբների պարտությունը Պուատիեի ճակատամարտում
- գ) Ազատությունների մեծ հրովարտակի ստորագրումը Հովհան Անհողինի կողմից
- դ) Վորմսի համաձայնագրի ստորագրումը
- ե) Վերդենի դաշնագրի կնքումը
- զ) Պապի աշխարհիկ պետության ստեղծումը

1	2	3	4	5	6

2. Համապատասխանեցրե՛ք իրադարձությունները տարեթվերի հետ:

(1 միավոր)

- 1) 1950–1953 թթ.
- 2) 1978–1979 թթ.
- 3) 1980–1988 թթ.
- 4) 1964–1973 թթ.
- 5) 1989–1990 թթ.

- ա) Իրանա–իրաքյան պատերազմը
- բ) Վիետնամա-ամերիկյան պատերազմը
- գ) Խորհրդա-աֆղանական պատերազմը
- դ) «Թավշյա հեղափոխությունները» Արևելյան Եվրոպայի սոցիալիստական երկրներում
- ե) Քաղաքացիական պատերազմը Կորեայում
- զ) Հեղափոխությունը Իրանում

1	2	3	4	5

գ. *Լրացնել պատասխանը.*

(0,5 X 2 = 1 միավոր)

1. Նշվածներից որո՞նք չեն հանդիսանում Սոլոնի բարեփոխումների հետևանքներ:

ա. Վերացվեց պարտային ստրկությունը:

բ. Ստեղծվեց Աթենական ծովային միությունը:

գ. Մտցվեց օստրակիզմի համակարգը, ստեղծվեց 10 ստրատեգոսների խորհուրդը::

դ. Քաղաքացիություն ստացան Աթենքում մշտապես բնակվող օտար պոլիսների ներկայացուցիչները:

ե. Ատտիկայում մտցվեց գույքային ցենզ, ինչը ծանր հարված հասցրեց տոհմատիրական կարգերին:

զ. Կատարվեց դատական բարեփոխում, որի արդյունքում ստեղծվեց ատենակալների դատարանը:

--	--

II. ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ԱԶԱՏ ՇԱՐԱԴՐԱՆՔՈՎ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔՆԵՐ (3 միավոր)

1. Ներկայացրե՛ք Թորոս II-ի և Մլեհի գործունեության կարևոր դրվագները: Ի՞նչ հաջողություններ ունեցավ Կիլիկիան նրանց կառավարման տարիներին: Ներկայացրե՛ք և գնահատե՛ք Լևոն II Ռուբինյանի գործունեությունը:

Է. Մինասյան
Պատմության հանձնաժողովի նախագահ,
պատմական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր

12. 04. 2016 թ.